

Beräkning av sammanlagd tillståndstid för arbetstillstånd enligt 6 kap. 2 a § andra stycket utlänningslagen (2005:716)

RS/011/2021

Fastställelsebeslut: RA/035/2021			Version 1.0
Beslutsdatum: 2021-02-19			
Gäller för: hela myndigheten			
Gäller från och med: 2021-02-19			
Datum för revidering	Version	Avsnitt som reviderats	Beslutsbeteckning
ange datum	nummer		RS/146/2021
ange datum	nummer	innehåll	XX/XXX/XXXX

Fakta om rättsliga ställningstaganden

Rättsliga ställningstaganden utgör Migrationsverkets uttalanden om hur en författning bör tolkas och är styrande för myndighetens medarbetare. De beslutas av chefen för rättsavdelningen.

Rättsliga ställningstaganden förs in i en särskild dokumentserie, RS-serie. Dokumentserien är gemensam för hela myndigheten. Beslut om fastställande, ändringar och upphävande av ett rättsligt ställningstagande förs in i beslutsdokumentserien för chefen för rättsavdelningen.

Innehållsförteckning

Fakta om rättsliga ställningstaganden	1
Sammanfattning	3
1. Syfte och bakgrund	4
2. Gällande rätt	4
3. Rättslig bedömning	6
3.1 Sammanlagd tillståndstid enligt 6 kap. 2 a § utlänningslagen och sjuårsperioden i 5 kap. 5 § utlänningslagen	6
3.2 Hur beräkningen av sammanlagd tillståndstid enligt 6 kap. 2 a § utlänningslagen ska göras	8
3.3 Tillämpningen av 5 kap. 15 a § utlänningslagen.....	11

Sammanfattning

Enligt 6 kap. 2 a § andra stycket utlänningslagen (2005:716) får den sammanlagda tillståndstiden för ett arbetstillstånd som beviljas med stöd av 6 kap. 2 § utlänningslagen vara högst fyra år. Om det finns särskilda skäl får däremot den sammanlagda tillståndstiden vara högst sex år. En person som i sammanlagt fyra år under de senaste sju åren har haft uppehållstillstånd för arbete får beviljas permanent uppehållstillstånd enligt 5 kap. 5 § utlänningslagen.

När en person har haft fyra års arbetstillstånd är utgångspunkten att det inte är möjligt att bevilja ytterligare tidsbegränsat uppehållstillstånd utan att det finns särskilda skäl. I de fall en sådan person inte kan få permanent uppehållstillstånd uppstår ibland frågan om – och i så fall när – det är möjligt att påbörja en ny period för beräkning av sammanlagd tillståndstid. I förarbeten och praxis ges ingen uttrycklig vägledning i frågan. Uttalanden i förarbetena talar dock för att lagstiftaren har avsett att reglerna i 5 kap. 5 § och 6 kap. 2 – 2 a §§ utlänningslagen ska betraktas som ett sammanhängande regelsystem.

Mot denna bakgrund bör prövningen om det är möjligt att påbörja en ny sammanlagd tillståndsperiod utgå ifrån den sjuårsperiod som omnämns i 5 kap. 5 § utlänningslagen. En person som haft uppehållstillstånd för arbete i fyra år bör kunna inleda en ny sammanlagd tillståndsperiod när han eller hon inte längre har fyra *hela* års arbetstillstånd enligt 6 kap. 2 § utlänningslagen under de sju år som föregår Migrationsverkets beslut.

Det innebär att Migrationsverket vid beslutstillfället ska kontrollera de sju föregående åren. Om personen under denna tidsperiod skulle ha haft uppehållstillstånd för arbete i fyra år ska Migrationsverket pröva om han eller hon kan beviljas permanent uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 5 § utlänningslagen. Om det inte är möjligt får Migrationsverket pröva om det finns särskilda skäl att bevilja ytterligare ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete. Saknas det särskilda skäl kan inte ytterligare tidsbegränsat arbetstillstånd beviljas förrän så lång tid har gått att personen – beräknat från beslutstillfället - inte längre har haft fyra hela års arbetstillstånd under föregående sju år.

Vid beräkningen av om en person har haft uppehållstillstånd för arbete i sammanlagt fyra år ska dock endast tillstånd som han eller hon tagit i anspråk räknas in. En person anses ha tagit ett tillstånd i anspråk om han eller hon reste in i Sverige under tillståndets giltighetstid. I så fall ska hela tillståndstiden inräknas. Det gäller även om han eller hon exempelvis dröjde till slutet av giltighetstiden med att resa in i Sverige eller, efter inresan, aldrig påbörjade den tillståndsgrundande anställningen.

1. Syfte och bakgrund

Det händer att personer som tidigare har haft arbetstillstånd i fyra års tid, utan att ha beviljats permanent uppehållstillstånd, vill stanna i Sverige eller återvända till Sverige för att arbeta. Arbetstillstånd får däremot beviljas för sammanlagt högst fyra – och i undantagsfall sex – års tid. Det framgår inte i lagstiftningen eller av förarbetena om – och i så fall när – det i sådana situationer ska vara möjligt att få ett nytt arbetstillstånd. Detta rättsliga ställningstagande syftar därför till att tydliggöra hur den sammanlagda tillståndstid som avses i 6 kap. 2 a § utlänningslagen ska beräknas, och vilka tidsperioder med uppehållstillstånd för arbete enligt 6 kap. 2 § utlänningslagen som kan ligga till grund för permanent uppehållstillstånd enligt 5 kap. 5 § utlänningslagen.

2. Gällande rätt

I 5 kap. 10 § utlänningslagen anges att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas en utlänning som önskar vistas här i landet för arbete, studier, besök eller för att bedriva näringsverksamhet.

Av 6 kap. 2 § utlänningslagen följer att arbetstillstånd får ges till en utlänning som erbjudits en anställning, om

1. anställningen gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig, och
2. lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen.

I 6 kap. 2 a § utlänningslagen anges att ett arbetstillstånd enligt 2 § första stycket inte får ges för längre tid än två år. Det får heller inte avse längre tid än anställningstiden. Den sammanlagda tillståndstiden för arbetstillstånd enligt 2 § första stycket får vara högst fyra år. Om det finns särskilda skäl får dock den sammanlagda tillståndstiden vara högst sex år. I samma bestämmelse anges att ett sådant arbetstillstånd ska knytas till en viss arbetsgivare och avse ett visst slag av arbete. Efter en sammanlagd tillståndstid om två år ska tillståndet knytas endast till ett visst slag av arbete.

Av 5 kap. 5 § utlänningslagen följer att ett permanent uppehållstillstånd får beviljas en utlänning som i sammanlagt fyra år under de senaste sju åren har haft uppehållstillstånd för arbete.

Av 5 kap. 15 a § utlänningslagen följer att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas en utlänning vars ansökan om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § eller motsvarande äldre bestämmelser avslagits genom ett lagakraftvunnet beslut, om utlänningen vistas här och

1. sedan minst fyra månader har en anställning som uppfyller de krav som anges i 6 kap. 2 § första stycket och avser en tidsperiod om minst ett år från ansökningstillfället, eller
2. enligt 3 § första stycket 1-4, 3 a § första stycket 1 eller andra stycket har stark anknytning till en person som beviljats uppehållstillstånd enligt 1.

En sådan ansökan om tidsbegränsat uppehållstillstånd ska ha kommit in till Migrationsverket senast två veckor efter det att beslutet att avslå ansökan om uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande har vunnit laga kraft.

Migrationsöverdomstolens avgörande MIG 2013:13 rörde en utlänning med lagakraftvunnet utvisningsbeslut som hade ansökt om förlängning av sitt tidsbegränsade uppehållstillstånd meddelat med stöd av bl.a. 5 kap. 15 a § utlänningslagen innan tillståndet löpt ut. Utlänningens ansökan ansågs kunna prövas enligt 5 kap. 15 a § utlänningslagen utan hinder av vad som föreskrivs i paragrafen om att ansökan ska ges in inom två veckor från att beslutet om utvisning eller avvisning vann laga kraft. I avgörandet fann Migrationsöverdomstolen att det, i stället för tvåveckorsfristen, bör krävas att ansökan lämnas in inom giltighetstiden för det tidigare beviljade tillståndet. En jämförelse gjordes i sammanhanget med vad som stadgas i 5 kap. 3 § utlänningsförordningen om att den som haft arbetstillstånd och som inom giltighetstiden för tillståndet ansöker om förlängning inte behöver ha arbetstillstånd för tiden till dess tillståndsfrågan har avgjorts.

I MIG 2016:5 har Migrationsöverdomstolen uttalat att vad en ansökan enligt utlänningslagen gäller och vilka omständigheter som är föremål för prövning är avgörande för om det är omständigheterna vid ansökningstillfället eller vid tidpunkten för prövningen som ska läggas till grund för bedömningen. För att beviljas ett permanent uppehållstillstånd enligt 5 kap. 5 § utlänningslagen måste utlänningen ha haft uppehållstillstånd för studier som avser utbildning på forskarnivå i sammanlagt fyra år under de senaste sju åren. Sjuårsperioden ska beräknas från tidpunkten när ansökan kom in till Migrationsverket.

I MIG 2016:10 fastställde Migrationsöverdomstolen att en migrationsdomstol, som beviljat ett arbetstillstånd med stöd av 6 kap. 2 § första stycket utlänningslagen, i sitt avgörande skulle ha knutit tillståndet till en viss arbetsgivare och ett visst slag av arbete.

Frågan i MIG 2017:18 var om det fanns särskilda skäl för att förlänga ett arbetstillstånd så att den sammanlagda tillståndstiden skulle bli längre än fyra år. Klaganden hade först haft arbetstillstånd i två år. När hans förlängningsansökan avsågs reste han ut ur Sverige. Efter att ha vistats i utlandet en kort tid ansökte och fick han ett nytt arbetstillstånd som gällde i två år.

Innan det tillståndet löpte ut ansökte han om förlängt arbetstillstånd inifrån Sverige. Migrationsöverdomstolen fann att det krävdes särskilda skäl för att beviljas ytterligare två års arbetstillstånd.

Det innebär att Migrationsöverdomstolen räknade in båda tidigare tillstånden vid summeringen av vilken sammanlagd tillståndstid klaganden hade haft. Domstolen fäste således vikt vid glappet mellan det första och andra arbetstillståndet – när personen dessutom vistats utomlands – eller att det andra arbetstillståndet inte var en förlängning av det första arbetstillståndet.

Även i MIG 2019:16 var frågan om det fanns särskilda skäl att förlänga klagandens arbetstillstånd utöver fyra år. Klaganden hade först ett arbetstillstånd i ett år. På grund av en försening från arbetsgivarens sida reste han dock aldrig in i Sverige och utnyttjade inte sitt arbetstillstånd. Efter att tillståndet hade löpt ut vistades klaganden utomlands i ytterligare sex månader, och ansökte därefter om ett nytt arbetstillstånd. Han fick sedan två på varandra följande arbetstillstånd som tillsammans uppgick till tre år och nio månader. Innan det sista av dessa två tillstånd löpte ut ansökte han om förlängt arbetstillstånd inifrån Sverige. Som ett led i sin prövning beräknade Migrationsöverdomstolen hur lång sammanlagd tillståndstid han hade haft. Vid denna beräkning inräknade domstolen inte den första tillståndsperioden med hänvisning till att klaganden aldrig reste in i Sverige under den tillståndsperioden. I stället räknade Migrationsöverdomstolen endast in de två föregående sammanhängande arbetstillstånden.

3. Rättslig bedömning

3.1 Sammanlagd tillståndstid enligt 6 kap. 2 a § utlänningslagen och sjuårsperioden i 5 kap. 5 § utlänningslagen

Regeringen har uttalat att den omständigheten att en utlänning inte kan beviljas ytterligare arbetstillstånd i de fall den sammanlagda tillståndstiden uppgår till fyra år kan utgöra ett hinder för arbetsgivarens verksamhet och utlänningens möjlighet att utföra arbete i Sverige. Som exempel angavs att en utlänning, som är anställd inom en koncern utomlands, upprepade gånger sänds till Sverige för att utföra arbete en begränsad tid inte kan arbeta under längre tid i Sverige än fyra år. Det konstaterades att ett sätt att undanröja hinder för rörlighet skulle kunna vara att införa en obegränsad möjlighet att förlänga de tidsbegränsade arbetstillstånden. Detta var bland annat Kommitténs¹ förslag i regeringens proposition 2013/14:213 Cirkulär migration, som skilde sig från regeringens på så sätt att kommittén inte föreslog någon begränsning av hur lång den sammanlagda tillståndstiden skulle kunna vara. Regeringen fann däremot inte skäl att ändra på den ordning som innebär att arbetstillstånd från början beviljas för en kortare tid, men att tillståndet så småningom ska kunna övergå till ett permanent tillstånd att vistas och arbeta i Sverige.²

¹ Kommittén för cirkulär migration och utveckling, se prop. 2013/14:213 s. 29 f.

² Prop. 2007/08:147 s. 29 och prop. 2013/14:213 s. 29 f.

De tidsbegränsningar som återfinns i 6 kap. 2 a § utlänningslagen kvarstod därmed. Samtidigt justerades regelverket på så sätt att det infördes en bestämmelse som innebär att ett förlängt arbetstillstånd kan beviljas för längre tid än sammanlagt fyra år, om det finns särskilda skäl för det. Den maximala tillståndstiden är dock sex år.³

Samtidigt förlängdes den tid under vilken en utlänning kan kvalificera sig för permanent uppehållstillstånd till sju år istället för fem år. Syftet var att skapa ökade möjligheter för utlänningen att röra sig mellan Sverige och ett eller flera andra länder och att personen i fråga vid beräkningen av den sammanlagda tillståndstiden skulle kunna tillgodoräknas perioder med uppehållstillstånd för arbete som ligger lite längre tillbaka i tiden än vad som hade varit fallet tidigare. Möjligheten till förlängning skulle däremot, enligt regeringen, inte bli obegränsad. Slutsatsen blev att en person som i sammanlagt fyra år under de senaste sju åren har haft uppehållstillstånd för arbete kan beviljas permanent uppehållstillstånd.⁴

Reglerna om arbetstillstånd har ett nära samband med bestämmelsen om möjligheten att bevilja permanent uppehållstillstånd på grund av fyra års uppehållstillstånd för arbete i Sverige.⁵ Utgångspunkten har varit att ett tidsbegränsat tillstånd så småningom ska kunna övergå till ett permanent tillstånd att vistas och arbeta i Sverige. Om permanent uppehållstillstånd inte kan beviljas efter de perioder med tidsbegränsat tillstånd som har beviljats har inställningen varit att utlänningen ska lämna Sverige.⁶

De tillståndsperioder som kan ligga till grund för permanent uppehållstillstånd behöver alltså inte vara sammanhängande. Även perioder som är tidsmässigt frikopplade från varandra kan räknas samman och ligga till grund för permanent uppehållstillstånd. Begreppet sammanlagd tillståndstid i 6 kap. 2 a § andra stycket utlänningslagen bör tolkas i ljuset av detta. Det innebär bland annat att en ny period för beräkning av sammanlagd tillståndstid inte påbörjas endast för att sökanden lämnat in sin ansökan efter en utresa från Sverige. Tidsperioder som är frikopplade ska istället räknas samman.

Detta överensstämmer även med MIG 2017:16. I det målet utgick Migrationsöverdomstolen från att två tillståndsperioder om vardera två år skulle sammanräknas trots att det fanns ett glapp emellan. Det ledde i sin tur till att domstolen fick ta ställning till om det fanns särskilda skäl att bevilja arbetstillstånd i mer än fyra år.

Det betyder också att en person som har haft ett arbetstillstånd i två års tid som enligt 6 kap. 2 § första stycket utlänningslagen har knutits till en viss arbetsgivare och som har avsett ett visst slag av arbete vid nästa tillfälle bör beviljas ett arbetstillstånd som endast knyts till ett visst slag av arbete.⁷

³ 6 kap. 2 a § andra stycket utlänningslagen.

⁴ Prop. 2013/14:213 s. 27 f.

⁵ 5 kap. 5 § utlänningslagen.

⁶ Prop. 2007/08:147 s. 30 och prop. 2013/14:213 s. 29.

⁷ 6 kap. 2 a § tredje stycket utlänningslagen.

3.2 Hur beräkningen av sammanlagd tillståndstid enligt 6 kap. 2 a § utlänningslagen ska göras

Avsikten med reglerna i 5 kap. 5 och 6 kap. 2 – 2 a §§ utlänningslagen har varit att ett tidsbegränsat tillstånd så småningom ska kunna övergå till ett permanent uppehållstillstånd om den sökande under tiden i Sverige har fått tillräcklig anknytning hit.⁸ Om ett permanent uppehållstillstånd inte beviljas har utgångspunkten varit att personen i fråga ska lämna Sverige.

En utlänning som har beviljats tidsbegränsat arbetstillstånd i fyra – eller maximalt sex – år kan därför som utgångspunkt inte beviljas ytterligare tidsbegränsat arbetstillstånd. Att han eller hon skulle lämna Sverige för att därefter lämna in en ny ansökan om arbetstillstånd innebär alltså generellt sett inte att någon ny period för beräkning av sammanlagd tillståndstid enligt 6 kap. 2 a § utlänningslagen kan påbörjas, eftersom reglerna i 6 kap. 2 – 2 a §§ utlänningslagen inte påverkas av eventuella avbrott i tillståndstiderna.

Det är istället den sammanlagda tillståndstiden under en sjuårsperiod som ska beräknas.⁹ En annorlunda tolkning skulle kunna innebära att varje avbrott i tillståndstiden medför att en ny period för beräkning av sammanlagd tillståndstid påbörjas. Detta skulle i sin tur leda till att nya tidsbegränsade arbetstillstånd skulle kunna ges vid upprepade och ett obegränsat antal tillfällen, oberoende av de tidsbegränsningar som har införts i 6 kap. 2 a § utlänningslagen, och utan att tillstånden skulle behöva övergå från att vara tidsbegränsade till att bli permanenta på det sätt som har varit avsett. En sådan ordning skulle inte stå i överensstämmelse med de bakomliggande syftena med arbetstillståndslagstiftningen. Det skulle också innebära att arbetstillstånd vid upprepade tillfällen knyts till en viss arbetsgivare och ett visst slag av arbete, istället för bara till ett visst slag av arbete.

Det saknas vägledning i förarbeten kring möjligheten att påbörja en ny period för beräkning av sammanlagd tillståndstid och därmed en ny möjlighet att kvalificera för ett permanent uppehållstillstånd på grund av uppehållstillstånd för arbete. Bestämmelsen i 6 kap. 2 a § andra stycket utlänningslagen skulle till sin lydelse kunna tolkas så att den reglerar den maximala tid en person kan beviljas arbetstillstånd, det vill säga att det inte är möjligt att överhuvudtaget påbörja en ny sådan period. Det skulle innebära att en person under sin livstid bara har en möjlighet att beviljas tidsbegränsat uppehålls- och arbetstillstånd i Sverige på grund av anställning i fyra, eller i undantagsfall, sex, år. I avsaknad av uttryckligt stöd i till exempel förarbeten eller praxis för ett sådant synsätt framstår detta däremot inte som rimligt.

Mycket tyder däremot på att lagstiftaren har avsett att reglerna i 5 kap. 5 § och 6 kap. 2 – 2 a §§ utlänningslagen ska betraktas som ett sammanhängande regelsystem.

⁸ Ibid.

⁹ Jfr 6 kap. 2 – 2 a och 5 kap. 5 §§ utlänningslagen.

Bestämmelserna i 6 kap. 2 – 2 a §§ utlänningslagen reglerar förutsättningarna för att bevilja tidsbegränsat arbetstillstånd under fyra eller maximalt sex års tid, medan bestämmelsen i 5 kap. 5 § utlänningslagen reglerar möjligheten att bevilja permanent uppehållstillstånd på grund av den anknytning till Sverige som uppstått genom arbetet. Med hänsyn till utformningen av regelsystemet framstår den sjuårsperiod som omnämns i 5 kap. 5 § utlänningslagen som en rimlig utgångspunkt för prövningen. Eftersom det inte finns någon klar begränsning när det gäller möjligheten att påbörja en ny period för beräkning av sammanlagd tillståndstid enligt 6 kap. 2 a § andra stycket utlänningslagen får detta anses vara det mest lämpliga.

För en person som har haft fyra års arbetstillstånd är utgångspunkten att det inte är möjligt att bevilja längre tidsbegränsat tillstånd utan att det finns särskilda skäl. Om det däremot har förflutit så lång tid sedan tidigare tillstånd att den sökande inte längre har haft fyra hela års arbetstillstånd under en pågående sjuårsperiod bör det enligt Migrationsverkets bedömning vara möjligt att bevilja ett nytt tidsbegränsat tillstånd. Enligt Migrationsverkets uppfattning bör den sammanlagda tillståndstid som avses i 6 kap. 2 a § andra stycket utlänningslagen utgöras av den tillståndstid som infallit under den sjuårsperiod som inträffat innan tidpunkten för Migrationsverkets beslut i ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd.¹⁰

Den sammanlagda tillståndstiden som avses i 6 kap. 2 a § andra stycket utlänningslagen är den tillståndstid som infallit under den sjuårsperiod som föregått tidpunkten för Migrationsverkets beslut i ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd

Enligt praxis från Migrationsöverdomstolen är det vanligtvis omständigheterna vid tidpunkten för prövningen som ska ligga till grund för prövningen.¹¹ Att den sammanlagda tillståndstiden beräknas från beslutsdatum stämmer överens med denna allmänna utgångspunkt. Migrationsöverdomstolen har förvisso gjort avsteg från denna princip i mål som gällt villkor knutna till en viss kvalificeringstid. I MIG 2016:5 fann Migrationsöverdomstolen att prövningen av sjuårsperioden enligt 5 kap. 5 § utlänningslagen skulle utgå från ansökningsdatum. I annat fall hade möjligheten att kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd blivit beroende av handläggningstidens längd, vilket skulle kunna leda till olika och orättvisa konsekvenser för de enskilda sökandena. Av detta följer, enligt Migrationsverket, att kvalificeringstiden inte nödvändigtvis måste beräknas från ansökningstillfället utan att beräkningen ska göras från den tidpunkt som är mest förmånlig för sökanden oavsett om det är ansöknings- eller beslutstillfället eller någon tidpunkt däremellan. Vid bedömningen av sammanlagd tillståndstid är det mest förmånligt att tillståndstiden beräknas från beslutstillfället.

¹⁰ Jfr MIG 2016:5.

¹¹ Se bl.a. MIG 2007:5, MIG 2013:15, MIG 2013:22 och MIG 2014:6.

Det betyder att det vid varje ansökan om arbetstillstånd bör göras en kontroll av den beviljade tillståndstiden under innevarande sjuårsperiod. Om den sökande vid ansökningstillfället eller prövningstillfället har haft fyra års uppehållstillstånd på grund av arbete ska i första hand en prövning i fråga om möjligheten att bevilja ett permanent uppehållstillstånd göras. Saknas det förutsättningar att bevilja ett permanent uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 5 § utlänningslagen ska en prövning i fråga om möjligheten att bevilja tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av arbete göras.

Har den sökande haft fyra års arbetstillstånd under innevarande sjuårsperiod – beräknat från tidpunkten för Migrationsverkets beslut – krävs det som utgångspunkt särskilda skäl för att bevilja ytterligare tidsbegränsat tillstånd.¹²

Om det har förflutit så lång tid sedan tidigare tillstånd att den sökande istället har haft mindre än fyra hela års arbetstillstånd under sjuårsperioden kan ett nytt tidsbegränsat tillstånd beviljas om det i övrigt finns förutsättningar för det. Det innebär att en sådan sökande kan beviljas upp till två års arbetstillstånd med stöd av 6 kap. 2 § utlänningslagen utan att det krävs särskilda skäl för det.

I vissa fall, när det till exempel rör sig om förlängningsansökningar som beviljas efter inresan i Sverige, kan det vara möjligt att bevilja ett arbetstillstånd som hänger ihop med ett tidigare gällande tillstånd. Detta förutsätter dock att ett sådant beslut inte skulle leda till att den sökande beviljas längre tillståndstid än fyra år under en pågående sjuårsperiod. Annars ska ett sådant arbetstillstånd vanligtvis beviljas från beslutsdatum.

Tillståndet ska endast knytas till ett visst slag av arbete, eftersom den sökande redan har haft ett arbetstillstånd som har varit knutet till en viss arbetsgivare och ett slag av arbete.

Av MIG 2019:16 följer dock att endast tillstånd som en person tagit i anspråk räknas in vid beräkningen av sammanlagd tillståndstid. I det målet räknade domstolen inte in klagandens första tillståndsperiod eftersom han, på grund av försenad projektstart, aldrig kom till Sverige för att påbörja sin anställning under denna period. Enligt Migrationsverket anses en person ha tagit ett tillstånd i anspråk om han eller hon reste in i Sverige under tillståndets giltighetstid. I så fall ska hela tillståndstiden inräknas. Det gäller även om han eller hon exempelvis dröjde till slutet av giltighetstiden med att resa in i Sverige eller, efter inresan, aldrig påbörjade den tillståndsgrundande anställningen.

¹² 6 kap. 2 a § tredje stycket utlänningslagen.

3.3 Tillämpningen av 5 kap. 15 a § utlänningslagen

Av 5 kap. 15 a § utlänningslagen följer att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas en utlänningslagens asylansökan har avslagits genom ett lagakraftvunnet beslut, om utlänningslagens sedan minst fyra månader har en anställning som uppfyller de krav som anges i 6 kap. 2 § första stycket utlänningslagens och avser en tidsperiod om minst ett år från ansökningstillfället.¹³ En sådan ansökan ska ha kommit in till Migrationsverket senast två veckor efter det att beslutet att avslå asylansökan har fått laga kraft.

Utgångspunkten är att arbetstillstånd, och därmed också uppehållstillstånd på grund av arbete, kan beviljas under en maximal tillståndstid om fyra år.¹⁴

Det händer att personer som tidigare har beviljats uppehållstillstånd för arbete, men vars ansökan om förlängt arbetstillstånd har avslagits, ansöker om asyl. I de fall en sådan asylansökan avslås, kan fråga uppstå om hur tillämpningen av 5 kap. 15 a § och 6 kap. 2 § utlänningslagens ska ske när det gäller beräkningen av sammanlagd tillståndstid enligt 6 kap. 2 a § utlänningslagens.

Bestämmelsen i 5 kap. 15 a § utlänningslagens ger en möjlighet att bevilja *tidsbegränsat* uppehållstillstånd. Därför är det inte möjligt att bevilja permanent uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 15 a § utlänningslagens.¹⁵ I bestämmelsen anges enbart förutsättningarna för tidsbegränsat uppehållstillstånd, medan de villkor som ska vara uppfyllda för att ett arbetstillstånd ska kunna beviljas framgår av 6 kap. 2 § utlänningslagens. Eftersom arbetstillståndet i en sådan situation beviljas enligt reglerna i 6 kap. 2 § utlänningslagens bör bestämmelsen om sammanlagd tillståndstid i 6 kap. 2 a § utlänningslagens gälla också i den här typen av situationer.

I de fall den sökande redan har haft fyra års arbetstillstånd enligt 6 kap. 2 § utlänningslagens krävs därför särskilda skäl för att bevilja ytterligare tillståndstid, förutsatt att beslut meddelas inom innevarande sjuårsperiod (se ovan, avsnitt 3.2 Hur beräkningen av sammanlagd tillståndstid enligt 6 kap. 2 a § utlänningslagens ska göras).¹⁶ Om bedömningen redan tidigare har lett till slutsatsen att det inte finns några sådana särskilda skäl bör det normalt sett inte göras en annan bedömning i detta läge. Har den sökande däremot inte beviljats fyra års arbetstillstånd utgör begränsningen i fråga om maximal sammanlagd tillståndstid enligt 6 kap. 2 a § utlänningslagens inte något hinder mot att ge ytterligare tidsbegränsat arbetstillstånd. Om ytterligare tidsbegränsat arbetstillstånd inte kan beviljas enligt 6 kap. 2 – 2 a §§ utlänningslagens bör det inte vara möjligt att bevilja ett uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 15 a § utlänningslagens.

¹³ Se också 5 kap. 18 § femte stycket utlänningslagens om att 5 kap. 15 a § utlänningslagens gäller för en person som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft.

¹⁴ 6 kap. 2 a § utlänningslagens.

¹⁵ 5 kap. 15 a § utlänningslagens ger en möjlighet att bevilja *tidsbegränsat* uppehållstillstånd. Se också 5 kap. 18 § femte stycket utlänningslagens.

¹⁶ 6 kap. 2 a § utlänningslagens.